

Ko Pukekura te kāinga o te toroa ināiane. Hoki mai ai ngā kātua toroa ki reira, ki ngā kōhanga ia kōanga, ia kōanga, engari, kei Te Moana-tāpokopoko-a-Tāwhaki aua manu e kimi kai ana i te nuinga o te tau. Rere taiāwhio ai te toroa i te ao, ā, mā te hau taua manu e hari. Tērā ka eke ki te 3.5 mita te roa o ngā parirau o te toroa mai i te pito o tētahi parirau ki te pito o tētahi. Te roa hoki, nē hā? He ngū me te wheke ngā tino kai a te toroa. Ko te momo toroa o Pukekura kei Wharekauri anō hoki e whakatupu ana i ngā pīpī.

Kei ngā pari o te kūrae o Pukekura ngā kōhanga a ētahi atu manu. Ko te kawau, ko te pārekareka, ko te tarapunga, ko te tītī, ko te kororā ētahi. Kitea ai te kekeno i te pūtaka o ngā pari o Pukekura me te moana e tata ana ki reira.

Nā te nui o ngā kai moana kei Te Tai-o-Araiteuru kua huihui mai te maha o ngā manu ki tēnei takiwā.

I ētahi wā ka toro mai te whakahao ki ngā one o Muaūpoko. Kitea ai hoki te kawau, te kawau paka, te tōrea, te poaka, te matuku-moana, te tarapunga, te pārera, te pūtangitangi me te karoro i te whanga o Ōtākou, i ngā whanga o te raki me te rāwhiti o Muaūpoko me te whanga o Waipūtī e kimi kai ana i ngā tāhuna pipi, i te ākau, i ngā one me ērā momo wāhi.

He tāme whakahao tēnei. Kitea ai te kekeno me te whakahao i te takutai o Te Wai Pounamu me Rakiura. Ko ēnei ētahi o ngā kai a ngā iwi o reira, arā, a Ngāi Tahu, a Ngāti Māmoē me Waitaha i ngā wā o mua, ā, i te taenga mai o te Pākehā he maha ngā kekeno me ngā whakahao i patua e rātou. Kai ai te kekeno me te whakahao i ngā ika. I whakaahuatia tēnei whakahao i te one i tāwāhi atu o Pukekura, i Aramoana. Koia nei te wāhi whakatā o te whakahao, arā, i te one. Whakatā ā-kāhui ai ngā kekeno i ngā toka o ētahi kūrae o te ākau.

Kei te tahatika rāwhiti o Muaūpoko he kōhanga nō te hoiho. Hanga kōhanga ai te hoiho i te ngahere e tata ana ki te one, engari, nā te ngaro haere o aua ngahere, nā te kainga o ngā hua hoiho me te patunga o taua manu e te toriura me te ngeru kua matemate haere ngā hoiho. Kitea ai anō hoki te hoiho i ētahi wāhi o te takutai o Te Tai-o-Araiteuru, o Rakiura me ngā moutere e tata ana ki reira.

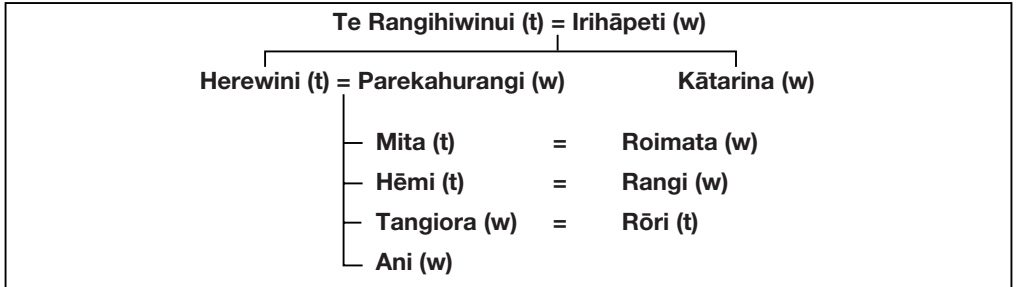
He manu haere takitahi te hoiho, kāore e haere takitini pērā i te nuinga o tōna momo. He kōwhai ngā huruhuru kei te taha o ngā whatu me ētahi o muri o te māhunga.

Te 11 o ngā mahi whakarongo

Kia āta whakarongo ki ngā kōrero mō ngā tamariki o tētahi whānau. Whakautua ngā pātai.

Te 12 o ngā mahi whakarongo

Whakautua mai koa ngā pātai e pā ana ki tēnei whakapapa:

Te 13 o ngā mahi whakarongo

He pātai kei runga i te rīpene mō ngā whakaahua e whai ake nei.

1

2

